

Nicolae Grigorescu

1838-1907

Celebrul pictor roman Nicolae Grigorescu s-a nascut la 15 mai 1838 intr-o familie de tarani, pe mosia boierului Filip Lens, in satul Pitari, la 45 de kilometri de Bucuresti. Tatal sau era un fel de administrator pe langa mosiile si conacul boieresc, unde si mama sa va gasi o ocupatie cu “acul”.

Moartea lui Ion Grigorescu (tatal), in 1843, obliga pe sotia acestuia si pe cei sapte copii ai sai sa paraseasca curtea boiereasca si sa mearga la o sora in Bucuresti, in mahalaua Caramidari.

Datorita starii financiare precare si implicit a vietii pline de lipsuri , Nicolae Grigorescu nu a putut fi dat la scoala, motiv pentru care a fost invatat sa scrie si sa citeasca chiar de catre Ruxandra, mama sa.

Ajuns la varsta de 10 ani a inceput sa se gandeasca la o meserie. Il atragea in mod deosebit meseria de zugrav, unchiul si un frate mai mare fiind zugravi.

In Caramidari se afla atunci un pictor ceh renumit, stabilit in tara, Anton Chladek, care il va lua pe Nicolae in atelierul sau. Relatiile dintre maestru si ucenic era una foarte rece. Chladek era sever si cauta deseori sa preintampine o posibila concurenta din partea unui ucenic iscusit. In 1850, la numai 12 ani, parasea atelierul pictorului Anton Chladek, unde petrecuse doi ani ca ucenic. Grigorescu este atreas in mod deosebit de icoane si va picta cu un farmec rar figurile sfintiilor din icoanele sale. Cu iconitele sale va strabate strazile aglomerate ale capitalei, ca un mic zugrav ambulant. Despre iconitele sale nu se va stii foarte multe pana in 1853 cand se face cunoscuta opera sa de la Baicoi: icoane de mari dimensiuni, despartind pronaosul de naos, in biserica zidita de printesa Trubetkoi.

Acesta a fost debutul sau ca iconar, urmand apoi picturile de la Caldarusani, Zamfira si Agapia – cele mai insemnate au loc aici si vor fi terminate in 1860. Cariera sa de iconar se incheie odata cu finalizarea picturilor de la Agapia.

La Zamfira il intalneste pe calugarul Isaiia Piersiceanu, om umblat prin Occident, care va avea asupra tanarului o actiune hotaratoare. Cele mai adanci si mai tainuite proiecte si aspiratii ale lui Grigorescu incep sa capete forme mai palpante, sperante noi se adauga dorintelor vechi si viitorul este colorat cu tonuri atragatoare. Isi propune sa mearga la Paris si incearca sa obtina un ajutor de la stat in aces sens, dar zadarnic.

Curand face cunostinta cu viitorul Mitropolit al Tarii Romanesti, Iosif Gheorghian , si acesta un om calatorit. Astfel, dorinta tanarului de a pleca la Paris devine si mai mare.

Din starea sufleteasca de ingrijorare si speranta va fi scos de catre staretia Manastirii Agapia, care il angajeaza pentru pictarea totala a bisericii de curand reparata. Acesta este un moment marcant in viata tanarului deoarece, dupa infaptuirea Unirii Principatelor, Mihail Kogalniceanu, pasionat amator de pictura si un bun cunoscator al artei, viziteaza manastirea. Acesta ramane uimit de talentul tanarului pictor si ii promite ca il va ajuta sa se perfectioneze in strainatate.

Cu banii castigati de la Agapia Grigorescu isi pregateste plecarea pe cont propriu la Paris, cand, in toamna lui 1861, primeste instiintare de la Ministerul Moldovei ca una din bursele pentru Paris ii era destinata. In aceeasi toamna el se indreapta spre Franta, incepand astfel o noua etapa din viata sa.

Ajunge la Paris in 1861, unde este intampinat de C.I. Stancescu, vechi rival victorios de la concursul de burse, cu care va face o excursie la Saint Denis. Aceasta excursie va lasa ca urma un desen dedicat insotitorului sau.

Incepe scoala abia in martie 1862 deoarece ratase concursul de intrare din septembrie, in clasa Sebastien Cornu. Este clasificat catre mijlocul grupului celor admisi si, de remarcat, inaintea lui Renoir, care concurase si el.

In toamna lui 1863 paraseste atelierul lui Cornu petrecand de aici ianinte o parte din an in Paris, unde isi instaleaza un mic atelier, si alta parte la Barbizon.

Abia dupa ce va exersa o perioada lunga de timp copiind opere celebre, tanarul va incepe sa faca picturi originale.

In vara lui 1864, neintelegeri financiare cu ministerul il silesc sa se intoarca pentru scurt timp in tara. Din tara el merge direct la Barbizon, hotarat sa se asocieze grupului de pictori din splendida padure, care a facut celebru in lumea intreaga acel mic sat francez.

Impreuna cu traiul de la Barbizon, Grigorescu este atras din ce in ce mai mult de peisaje.

In vara lui 1867 revine in tara, unde ia contact cu viata si natura regiunii de deal si de munte de la noi.

In 1869 este primit la Salonul de la Paris cu lucrari pe care el le considera interesante printru publicul cosmopolit dar care astazi ii stisfac mai putin pe critici.

Zvonurile persistente de razboi si nelinistea ce caracterizeaza politica si viata sociala a Frantei in 1870 il silesc pe Grigorescu sa se intoarca in tara.

La Bucuresti el are cativa prieteni: Stancescu, profesorul Grecescu, chimistul Bernath si doctorul Davilla. Curand intra si in familia profesorului Urechie.

In 1872 tabloul sau intitulat "Tiganca la Ghergani" va fi cumparat pentru suma de 10 000 de franci aur de catre Ion Ghica. De aici incolo Grigorescu devine obiectul de conversatie si al comentariilor tuturor celor care se interesau la noi de pictura.

Încă din 1870 participă la Expoziția artiștilor în viața cu 26 de tablouri, un sfert din numărul total al celor expuse. Va castiga cea mai înaltă distincție acordată de juriu. Anul 1873 este anul triumfului său bucurestean, având 146 de opere în expoziția Amicilor belor arte.

După expoziție, unde castigase venituri frumoase de pe urma vânzării unor tablouri, își va realiza un vis mai vechi al său: să viziteze Italia. Porneste din nordul peninsulei spre Napoli. Din Italia trece la Atena, Constantinopol iar în iulie 1874 se va afla la Bacău, de unde întreprinde scute călătorii la Agapia, Iași, București și apoi înapoi la Bacău.

Iarna lui 1876 o petrece la Paris, în aceeași clădire cu renumitul colecționar român, doctorul G. Bellu, pe care îl cunoscuse în 1869 și cu care se împrietenește.

În anul 1877 este reprezentat în salonul parizian printr-un cap de evreu, atunci în posesia lui Bellu. Tot atunci el este rechemat în țară de către guvern, ca reporter artistic în războiul nostru de neatarnare care trebuia să înceapă în scurtă vreme.

Începând cu anul 1886 călătoriile sale în străinătate vor deveni și mai frecvente, devenind indispensabile din pricina unei boli mai vechi a artistului care îl amenința cu pierderea vederii..

Se stinge din viața la Campina, la 21 iulie 1907.

Tabel cronologic:

1838 – se naște la 15 mai în comuna Pitaru cel de-al șaptelea copil al soților Ion și Ruxandra Grigorescu, marele pictor Nicolae Grigorescu

1843 – moare tatăl pictorului. Ruxandra se mută împreună cu copiii la o soră în București

1848 – Nicolae intra ucenic la pictorul Anton Chladek

1850 – părăsește atelierul lui Chladek; începe să picteze și să vândă icoane

1853 – pictează icoane pentru biserică din Baicoi

1854-56 – pictează mai multe icoane pentru mănăstirea Caldărușani

1856 – solicită fără succes o burză de studii în străinătate

1856-57 – pictează biserică mănăstirii Zamfira

1857 – participă la concursul pentru o burză în Italia. Este respins în favoarea lui C. I. Stăncescu care avea studii pregătitoare.

1858-61 – picteaza biserica manastirii Agapia. In toamna lui 1861 obtine o bursa de studii la Paris datorita interventiei lui Mihail Kogalniceanu

1862 – lucreaza o vreme ca elev al Scolii de bele-arte, in atelierul lui Sebastien Cornu; in timpul verii lucreaza la Barbizon.

1863 – posedea un mic atelier propriu la Paris, in rue du Cherche-Midi, 23

1863-64 – executa numeroase copii dupa vechii maestri, la Luvru

1864 – intreprinde o calatorie in tara, din iulie pana in octombrie

1867 – participa cu 6 paze la Expozitia Universala din Paris. Vine in tara , picteaza scene si peisaje la Caldarusani, Targoviste, Campulung si Rucar

1868 – participa la expozitia marilor pictori din Barbizon. Napoleon al III-lea ii cumpara 1 tablou. Expune pentru prima oara la Salonul din Paris.

1869 – expune la Salonul din Paris 2 tablouri. In mai revine in tara.

1870 – expune 26 de panze la “Expozitia artistilor in viata”. I se acorda medalia de aur pentru “Portretul marelui ban Nasturel Herescu”

1872 – expune “Tiganca la Ghergani” la Gebauer

1873 – la 1 ianuarie se deschide expozitia organizata “Societatea Amicilor Belelor-Arte”, la care contributia lui Grigorescu numara 146 de lucrari. In acelasi an pictorul participa si la Expozitia Universala din Viena

1873-74 – porneste intr-o lunga calatorie in Italia, trecand mai intai prin Viena si coborand apoi in Trieste catre Venetia, Roma si Napoli. Iarna deseneaza dupa nud intr-o academie din Roma. Revine in tara prin Grecia si Constantinopole

1874 – in iulie se afla la Bacau unde va ramane cu mici intreruperi pana la sfarsitul anului. Picteaza “Evreul cu caftan”

1875 – la cea de a treia expozitie a “Societatii Amicilor Belelor-Arte” expune subiecte rustice si studii aduse din Italia si de la Bacau. Pleaca apoi in Franta , unde picteaza prima serie a vederilor din Vitre.

1877 – sub pseudonimul N. Dio expune la Salonul din Paris un portret de evreu

1877-78 – participa la Razboiul pentru independenta ca reporter artistic; executa mai multe sute de desene si cateva studii in ulei, de care se va servi mai tarziu, in compozitiile consacrate razboiului

1879 – se afla iarasi la Paris

1880 – expune cu mare succes “Evreul cu gasca” la Salonul din Paris

1881 – mahnit de nepasarea oficialitatii, nutreste intentia de a se expatria. Organizeaza o mare expozitie personala. Participa la “Expozitia artistilor in viata” cu cateva opere capitale, printre care si “Vechilul”

1882 – expune la Salonul din Paris una din panzele sale preferate, “ Un colt din atelierul meu”. In tara este prezent la expozitia de la Stavropoleos

1883-84 – calatoreste in Franta, in Bretania si aproape de Paris, la Brolle. Picteaza marine, peisaje cu figuri, noi vederi din Vitre

1885 – termina “Atacul de la Smardan”, marea panza comandata artistului la 1878 de primaria capitalei. Expune la “Intim Club” 47 de lucrari printre care numeroase desen si uleiuri inspirate din razboiul la care participase

1886 – deschide o noua si stralucitoare expozitie in tara. Picteaza la Posada, unde va reveni si in anii urmatiori

1889 – participa la Expozitia universala din Paris si la Salonul Ateneului Roman de curand inaugurat

1891 – deschide o expozitie personala la Ateneu

1895 – expozitie personala la Ateneu

1896 – picteaza “Luminisul” si “Printre dealuri si munti”

1897 - expozitie personala la Ateneu

1900 – este invitat sa participe la Expozitia Universala din Paris, dar se retrage in ultimul moment, nemulțumit de locul acordat tablourilor sale. Deschide o expozitie personala la Ateneu

1901 - expozitie personala la Ateneu

1902 - expozitie personala la Ateneu

1903-04 – picteaza la Agapia si Varatec

1905 – ultima expozitie personala la Ateneu

1906 – expozitie retrospectiva

1907 – se stinge din viata la Campina, la 21 iulie, lasand neterminata una dintre compozitiile infatisand “Intoarcere de la balci”